Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Jan van Brabant College
havo

Excellentieprofiel
Levensecht leren.

Juryrapport Excellente Scholen

Geldigheid predicaat:
1 januari 2022 tot 1 juli 2025

Datum vaststelling: 1 januari 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Conclusie & samenvatting 4

3. Het onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van criteria 5

4. Procedure 10

1. Inleiding

Introductie
Op Nederlandse scholen wordt op uiteenlopende manieren gewerkt aan goed onderwijs. Op sommige scholen leidt dat tot onderwijs van bijzondere kwaliteit. Scholen/schoolsoorten in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen zich aanmelden bij de jury Excellente Scholen voor een erkenning van die kwaliteit en waardering voor de inzet en prestaties. Het traject Excellente Scholen helpt bijzondere voorbeelden van het Nederlandse onderwijs voor het voetlicht te brengen, en wil bijdragen aan een onderwijscultuur waarin het vanzelfsprekend is expertise te delen en te streven naar verbetering.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de criteria en waar mogelijk in samenhang. Het zijn de volgende criteria zoals benoemd in het aanmeldingsformulier:

- Het excellentieprofiel van de school;
- Doelen van het excellentieprofiel;
- Aanpak van het excellentieprofiel;
- Resultaten (meetbaar en merkbaar) van het excellentieprofiel;
- Evaluatie, borging, ontwikkelingen en duurzaamheid van het excellentieprofiel;
- Erkenning van het excellentieprofiel en kennisdeling met andere scholen.

2. Conclusie & samenvatting

De jury is van oordeel dat het Jan van Brabant College, afdeling havo, het predicaat Excellente School voor voortgezet onderwijs toekomt.

De jury wil alle medewerkers, leerlingen en ouders complimenteren met de wijze waarop de school een veilig leerklimaat weet te creëren. Er is onder het personeel sprake van een hoge mate van flexibiliteit en doorzettingsvermogen, die door de lockdowns als gevolg van de coronacrisis op de proef werd gesteld. Deze proef heeft de school doorstaan. Daarmee laat de school zien dat het excellentieprofiel goed geborgd is in de school. De school voert het levensecht leren op een overtuigende wijze uit. Het brainportnetwerk speelt daarin een sleutelrol. Ook het aanleren van relevante vaardigheden in de reguliere lessen speelt daar een belangrijke rol in. Het is duidelijk merkbaar dat levensecht leren onderdeel is van het schoolprogramma. Daarmee heeft de school een wezenlijke voorbeeldfunctie voor andere scholen in Nederland.

De school heeft een gemêleerde doelgroep. De school staat in het hart van Helmond en behaalt al jaren goede resultaten. Sinds de invoering van het brainportconcept in het onderwijs merkt de school dat de onderwijsresultaten verbeteren. Daar is de school blij mee. De leerlingen krijgen meer bagage mee. De school voelt sterk de verantwoordelijkheid om alle leerlingen voor het diploma te laten slagen. Dat is het doel. Tegelijkertijd heeft de school ook een doel om de leerlingen klaar te maken voor de maatschappij. Om te zorgen dat de leerlingen zo succesvol mogelijk kunnen zijn in hun loopbaan. Dat beide doelen behaald worden, daar is de school trots op.

De school heeft een enorm breed en divers aanbod, waaraan alle leerlingen deelnemen (maatschappelijke stage, bedrijfsstage, profielwerkstuk). Daarnaast is er ook een optioneel aanbod (entrepreneurschap, extra taalklassen, schoolband, tv-kanaal) voor leerlingen die extra uitgedaagd willen worden en/of die zich extra willen ontwikkelen. De school laat leerlingen kennismaken met de wereld zoals die is door het burgerschaps- en internationaliseringsaspect.

Vanaf leerjaar 1 betrekt de school de leerling en geeft de leerling de kans om extra dingen te doen. Leerlingen doen mee aan projecten die over de schoolvakantie heenlopen. Daarmee houdt de school de leerlingen binnenboord in een uitdagende sfeer. Vooral omdat het gaat om dingen die de leerlingen zelf willen, zoals een schoolband of schoolfotografie. De school werkt deels aanbodgericht en zeker ook vraaggericht. De school voelt niet de noodzaak om alles zelf te regelen, omdat leerlingen de ruimte krijgen om een rol te spelen. Leerlingen krijgen autonomie en ruimte om hun wensen vorm te geven.
Het nadeel is wel dat de initiatieven niet altijd even duurzaam zijn. Als leerlingen van school gaan, verdwijnen daarmee ook sommige van de initiatieven.

De school is in gesprek met vervolgopleidingen (mbo, hbo en wo). De school wil de extra activiteiten die leerlingen doen, verbinden aan een mogelijke vrijstelling op een vervolgopleiding. Dat is een moeizaam proces. Maar wel de volgende stap die de school wil zetten.

3. Bevindingen onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van criteria

Achtergrondgegevens van de school

Sector	**Voortgezet onderwijs**
Naam school	**Jan van Brabant College, afdeling havo**
Brin	**14FL|00**
Plaats	**Helmond**
Bestuur	**Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant**

Bevindingen jury over de helderheid en relevantie van het excellentieprofiel

Het excellentieprofiel draait om het concept levensecht leren en bestaat uit een aantal pijlers, waaronder het brainportonderwijs en het samen leren. De school heeft met dit excellentieprofiel een relevante rol om leerlingen te binden aan de eigen regio.

Brainport
Het levensecht leren stoelt grotendeels op het brainportconcept. De school heeft in de loop der jaren een uitgebreid netwerk van bedrijven aan zich gebonden. Vanaf het eerste leerjaar is het buitenschools leren een onderdeel van het curriculum. Ondanks dat door corona veel activiteiten niet in de oorspronkelijke vorm door konden gaan, weet de school middels creatieve oplossingen te bereiken wat het wil behalen. Zo konden internationale uitwisselingen niet doorgaan, maar werd er wel een digitale uitwisseling opgezet.

Levensecht leren
Om levensecht leren mogelijk te maken, heeft de school samen met andere scholen in 2013 het brainportnetwerk opgezet. Dit heeft in 2018 voor de vwo-afdeling geleid tot het predicaat excellent. Met het brainportonderwijs wil de school levensecht leren in de school brengen, en de leerling buiten de school betekenisvol onderwijs aanbieden. De school doet dit door leerlingen bedrijfsstages te laten volgen bij bedrijven in de omgeving. Dit buitenschools leren komt op meerdere plekken in het onderwijscurriculum terug. Leerlingen op de tweetalige havo volgen bijvoorbeeld het vak global perspectives en in de bovenbouw van de havo het vak productontwerp. Leerlingen leren daar om hedendaagse vraagstukken vanuit andere invalshoeken te bekijken. De opgedane kennis en vaardigheden komen terug in de bezoeken die leerlingen afleggen aan bedrijven, de excursies en de (inter)nationale reizen.
De tweetalige havo onderscheidt zich door de inzet van native speakers en bereidt leerlingen voor op hetzelfde examenniveau Engels als in het Verenigd Koninkrijk.
Door de corona-omstandigheden is het levensecht leren voor de middenbouw van de havo (leerjaar 2 en 3) meer online uitgevoerd. De leerlingen uit deze leerjaren zijn zich minder bewust van de essentie van het excellentieprofiel. Nu corona minder invloed heeft, worden de buitenschoolse activiteiten weer opgestart.

Wat opvalt is dat leerlingen veel vrijheid krijgen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Dit valt met name op bij de leerlingen die al langer op school zitten en duidelijk het precoronatijdperk hebben meegemaakt. Een aantal leerlingen uit 5 havo vertelde dat ze door de brainportweken beter wisten welk profiel ze wilden kiezen en waar ze het profielwerkstuk over wilden maken. De leerlingen krijgen van een bedrijf een opdracht en voeren die uit. Het profielwerkstuk vormt daarmee het sluitstuk van het levensecht leren.

Bewust en onbewust bekwaam
In het gesprek met de docenten werd duidelijk dat de school een hecht en betrokken team heeft. De verschillende secties werken samen en zijn continu bezig om het leren van de leerlingen te verbeteren. Vanaf het moment dat de leerling binnenkomt totdat de leerling de school verlaat, gaat het over de juiste keuzes maken en de begeleiding die daarbij hoort. Het leren wordt samen met de leerlingen opgepakt. De kennis die binnen de school aanwezig is, wordt maximaal benut en gefaciliteerd door de schoolleiding. Het valt daarbij op dat er geen sprake is van merkbare hiërarchie tussen de docenten. Deze professionele cultuur kwam tijdens de lockdown duidelijk naar voren. Binnen korte tijd waren de online lessen geregeld, werd er geëxperimenteerd met andere manieren van lesgeven en toetsen en werden ideeën daarover uitgewisseld. Ook de reizen en het brainportgedeelte werden op alternatieve wijze uitgevoerd. De jury kreeg het gevoel dat problemen en obstakels eerder als een uitdaging dan als een belemmering werden gezien. Opvallend was dat docenten legio voorbeelden konden noemen waar ze trots op waren, maar dat die niet direct de kern van het excellentieprofiel raakten. Wat overduidelijk trots stemt, is de gezamenlijke toewijding om de leerling zich te laten ontplooien. Voor de schoolleiding ligt de vraag hoe het excellentieprofiel nog duidelijker geëtaleerd kan worden binnen de eigen geledingen, zodat er meer bewuste bekwaamheid ontstaat.
De jury constateert dat er verschillen bestaan in hoe helder het excellentieprofiel door de schoolleiding, docenten, ouders en leerlingen wordt geformuleerd. Het lijkt soms dat met name de docenten onbewust bekwaam spreken over het eigen excellentieprofiel.

Bevindingen van de jury over de doelen van het excellentieprofiel

Zowel op de korte termijn als op de lange termijn weet de school realistische doelen te formuleren die bijdragen aan het levensecht leren. De doelen zijn goed te onderscheiden van de aanpak om de resultaten te bereiken. De jury vindt het met name bewonderingswaardig hoe de school ondanks de corona-omstandigheden doelstellingen weet te formuleren die haalbaar blijven.

Samen leren
Een belangrijk streven van de school is dat elke leerling zich gezien voelt en zijn eigen ontwikkeling vorm kan geven door levensecht te leren. De jury heeft dit overal in de school terug kunnen zien en horen. Als het aan de leerlingen ligt, is de school vooral op het vlak van persoonlijke aandacht excellent. Op de vraag waar ze trots op zijn, wordt steevast geantwoord dat ze zich gezien en gehoord voelen. Een leerling vertelde dat ze dankzij de inzet van de mentor en de decaan de juiste profielkeuze kon maken. Als er leerlingen waren die in de lockdown kampten met sociaal-emotionele problemen, trok de school direct aan de bel en dacht mee in oplossingen en kansen. In het gemêleerde docententeam werkt iedereen samen vanuit een visie om leerlingen te laten leren. In de gesprekken met de docenten kwam naar voren dat het glas eigenlijk nooit als halfleeg wordt ervaren. De ouders bevestigen dit beeld. De school is benaderbaar en betrekt leerlingen en ouders bij het onderwijs. Er heerst in de school een zichtbare cultuur van ‘het samen doen’. Een belangrijke succesfactor zit in de wijze waarop er wordt geleerd door leerlingen en het personeel. Er is ruimte om fouten te maken en daarvan te leren. De schoolleiding draagt dit zelf ook uit.

Profielwerkstuk als meesterproef van levensecht leren
Tijdens de schoolloopbaan van de havoleerling vindt er een logische opbouw plaats in de buitenschoolse activiteiten. De huidige 5-havoleerlingen zijn bezig om hun profielwerkstuk uit te werken. In de gesprekken met deze leerlingen werd duidelijk dat het profielwerkstuk aansluit bij hun eigen leervraagstukken en de actuele wensen vanuit de opdrachtgevers uit de regio. Op deze wijze weet de school leerlingen voor te bereiden op de beroepen van morgen en leerlingen en bedrijven aan elkaar te binden.

Bevindingen van de jury over de aanpak van het excellentieprofiel

De aanpak van de school is volgens de jury goed aangepast aan de invloeden van corona. De school weet doelen te bereiken door creatief om te gaan met de mogelijkheden en doordat de doelen goed zijn geformuleerd. Door deze creativiteit toont de school dat ze toegerust is om het excellentieprofiel uit te voeren. Het leren vindt plaats op school, maar is ook verweven met het bedrijfsleven middels het brainportonderwijs.

Organisch geheel
Binnen de school wordt door docenten veel samengewerkt om het onderwijs een stap verder te brengen. Dit gebeurt veelal onbewust vanuit de wens om samen de leerling tot het einddoel te brengen. In de gesprekken met docenten werd duidelijk dat er veel overleg is tussen docenten en de leerlingen. Dit gebeurt informeel, maar ook via verschillende werkgroepen. De schoolleiding speelt daarin een belangrijke faciliterende rol. Een van de docenten noemde de manier van werken en samenwerken organisch; het is de natuurlijke manier van doen. De docenten stralen vertrouwen en enthousiasme uit. Dit zien we ook terug bij de leerlingen die unaniem de fijne manier van leren benoemen. Docenten zijn benaderbaar en leerlingen voelen dat ze ruimte krijgen om te leren. Een aantal leerlingen kan middels het project X-uren lesuren overslaan om te werken aan eigen projecten.
In coronatijd heeft de school laten zien dat ze in staat is om snel te schakelen en creatief te zoeken naar mogelijkheden, bijvoorbeeld door uitwisselingen digitaal te laten plaatsvinden en twee dagen na het begin van de lockdown al online lessen mogelijk te maken.

Een leven lang leren
In het nieuwe schoolplan is duidelijk uiteengezet hoe de school de komende jaren wil bouwen aan het onderwijs. Een belangrijke visie die de grondslag vormt van de school is de theorie van deep learning (Michael Fullan). Leren gebeurt zowel op school als daarbuiten in samenwerking met het bedrijfsleven. Binnen de lessen weet de school een efficiënte mix van blended learning in te zetten, waarbij de laptop een waardevolle aanvulling is op het lesmateriaal.
De school laat in toenemende mate de stem van de leerling meetellen in de besluitvorming. Op deze manier wordt het onderwijs nog meer een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De jury juicht dit vanuit het burgerschapsperspectief toe.

Bevindingen jury over de resultaten van het excellentieprofiel

De jury concludeert dat de school haar doelen bereikt en dat zij haar resultaten op een betrouwbare wijze vaststelt. De manier waarop zowel door leerlingen als personeel geleerd wordt, de ruimte die er is om fouten te maken en het voortreffelijke pedagogisch klimaat zijn daarin de belangrijkste succesfactoren.

Een kleine grote speler
De open leercultuur die naar buiten is gericht, is een van de belangrijkste resultaten van het excellentieprofiel. Door de hele havo-afdeling heen is het levensecht leren vastgelegd in stages en excursies, en worden relevante vaardigheden vakoverstijgend aangeboden. Daarnaast heeft de

opzet van het profielwerkstuk geleid tot meer creativiteit van de leerlingen. Een van schoolleiders formuleerde het als volgt: “De tijd dat voor de zoveelste keer de oorzaken van de Eerste Wereldoorlog in het profielwerkstuk worden onderzocht, is voorbij.” Doordat er veel meer focus ligt op de actualiteit en opdrachten uit het bedrijfsleven, wordt er meer levensecht geleerd. Hierdoor is het onderwijs, sinds de start van het brainportonderwijs in 2014, significant veranderd. Ondanks dat de school relatief klein is, weet deze zich knap te profileren. De school participeert in een indrukwekkend aantal samenwerkingen en partnerschappen. De school is zowel medeoprichter als aanjager van het brainportnetwerk.
De jury wil benadrukken dat de basis voor dit succes ligt in het veilige leerklimaat dat de school weet te creëren. De jury daagt de school uit om de kritieke succesfactoren van dat klimaat zo expliciet mogelijk te maken om succes in de toekomst te garanderen.

Bevindingen van de jury over de evaluatie, borging en ontwikkeling en duurzaamheid van het excellentieprofiel

De jury concludeert dat de school haar eigen handelen goed evalueert en resultaten duurzaam borgt. Het is knap dat de school ondanks corona mogelijkheden heeft gevonden om het levensecht leren doorgang te laten vinden. Daarnaast weet de school het beste uit de docenten en de leerlingen te halen. Daarmee creëert de school het fundament waarop het excellentieprofiel verder uitgebouwd kan worden.

Reflectief vermogen
Intern is de school bewust bezig met evalueren en bijstellen. Er worden verschillende middelen ingezet, zoals een Plan-Do-Check-Act-cyclus (PDCA), maar ook visitaties van externen. Daarnaast heerst er een cultuur van gelijkwaardigheid en worden fouten gezien als leermomenten.

Het brainportconcept is sinds de start ervan in 2013 gegroeid tot een netwerk waaraan meer dan elf scholen deelnemen. Hierdoor is er een gemeenschappelijk belang om het concept blijvend te laten slagen. Dit doet de school, samen met de andere deelnemende scholen, met succes. Hoewel corona beperkingen opwierp voor de externe mogelijkheden, is de school continu op zoek geweest naar veelal digitale alternatieven.

Verweven in de dagelijkse lespraktijk
Het brainportconcept is duidelijk terug te zien in de dagelijkse lespraktijk. In vakken zoals productontwerp en global perspectives staan vaardigheden en kritisch denken centraal. Daarnaast is de brainportweek een standaardonderdeel van het curriculum van leerjaar 1 tot en met leerjaar 5. Ook is de nieuwe opzet van het profielwerkstuk volledig opgenomen in de lijn van het levensecht leren.

Adaptief vermogen en groeimogelijkheden
Corona heeft de school voor uitdagingen gesteld. De jury is van mening dat de school een hoge mate van adaptief vermogen heeft, waardoor het excellentieprofiel niet in het geding is gekomen. Daarnaast is het leerklimaat dat leerlingen en personeel met elkaar creëren een belangrijke succesfactor. Op termijn zal de verouderde huisvesting, hoewel prachtig gelegen, de school voor uitdagingen gaan stellen. Gezien de manier waarop de school omgaat met uitdagingen, ziet de jury daar geen risicofactor in en kan de school het excellentieprofiel doorontwikkelen.

Bevindingen van de jury met betrekking tot erkenning van het excellentieprofiel en kennisdeling met andere scholen

De jury concludeert zonder twijfel dat de school extern gericht is. Het succes van het excellentieprofiel valt of staat immers bij de externe erkenning van bedrijven en scholen en deze is ruim voorhanden. Daarnaast deelt de school actief het eigen onderwijsconcept met anderen.

Maatschappelijke opdracht
De school staat met het excellentieprofiel midden in de Helmondse regio. Het brainportconcept is een succes en tientallen bedrijven in de regio zijn onderdeel van het netwerk. De school doet in het kader van Excellente scholen actief aan kennisdeling, maar staat ook open om kennis te delen met andere scholen als dat betekent dat er weinig tegenover staat. Voor de schoolleiding is dit geen probleem: het gaat hier om publiek geld en het delen van kennis beschouwen ze als een maatschappelijke opdracht. Een dergelijke opstelling wil de jury alleen maar aanmoedigen.

4. Procedure

Jan van Brabant College, afdeling havo heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen. Een school die zich kandidaat stelt voor het traject doorloopt de volgende fasen:

Fase 1 Aanmeldingsperiode
Elke school die wil deelnemen aan het traject levert een beschrijving van het excellentieprofiel aan.

Fase 2 Controle door inspectie
Na de sluiting van de aanmeldingsperiode controleert de inspectie of uw school over de waardering Goed beschikt en of er geen recente contra-indicaties zijn.

Fase 3 Voorbereidingsgesprek met de jury
De jury gaat in gesprek met de school over haar excellentieprofiel. De school verheldert onduidelijkheden, gaat in op vragen op het gebied van verantwoording, legt accenten en geeft aan wat er bij het bezoek aan de school te verwachten valt.

Fase 4 Jurybezoek
Twee leden van de onafhankelijke jury bezoeken uw school. Zij waarderen het excellentieprofiel mede aan de hand van de herkenbaarheid van het verhaal van de school in de onderwijspraktijk. Bovendien kijken ze naar de eenheid in de kwaliteit en de gedragenheid van het profiel op alle niveaus van de school, van bestuur tot leerling.

Fase 5 Rapportage en beoordeling
Na elk jurybezoek stelt de jury een rapport op. De jury geeft hierin haar bevindingen weer per onderdeel van het jurybezoek.
Deze bevindingen zijn gebaseerd op de beschrijving van het excellentieprofiel van de school, dossieronderzoek, het startgesprek en het jurybezoek. Op basis van de bevindingen concludeert de jury of de school het predicaat toekomt en adviseert zij de inspecteur-generaal van het onderwijs over het wel of niet toekennen van het predicaat Excellente School.

Fase 6 Uitreiking predicaat
Het predicaat is geldig van 1 januari 2022 tot 1 juli 2025. De juryrapporten van de scholen die het predicaat krijgen, worden openbaar gemaakt.

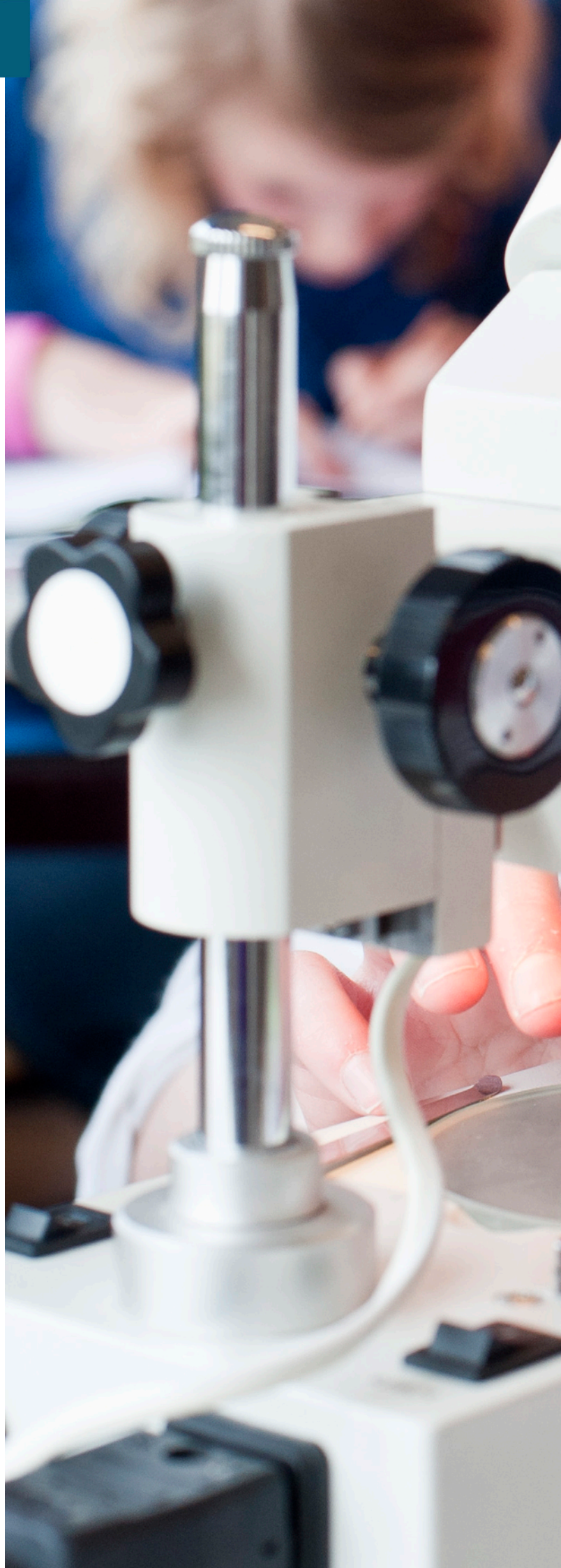

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-Loket (voor vragen) 088 6696060

JURYRAPPORT EXCELLENTE SCHOLEN